

Till Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.nationellplan@regeringskansliet.se

Diarienummer LI2024/00083

2024 04 15

Remissvar gällande promemorian Åtgärder för en bättre bostadsförsörjning

Vi är en riksorganisation vars syfte är att ge allmännyttan genom att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land. Vi företräder byarörelsen och stöts av medlemsorganisationer som vill att hela Sverige ska leva.

Hela Sverige ska leva har lämnats möjlighet att ge synpunkter på Landsbygds- och infrastrukturdepartementets promemoria och vill framföra följande:

Hela Sverige vill inledningsvis anföra att en aktiv bostadspolitik är avgörande för att råda bot på bostadsbristen. Bostäder är fundament i ett välfärdssamhälle och inbegriper på ett påtagligt sätt rättvisa och jämlikhet. Hela Sverige vill också uppmärksamma vikten av att här och nu agera för ett ökat bostadsbyggande då det finns en omfattande brist av bostäder på landsbygden i våra mindre orter. Enligt Hela Sveriges bedömningar saknas ca 50 000 bostäder. Skälet till detta är dels att marknadsbedömningen på värdet att bygga gör det svårt att erhålla finansiering till ny- eller ombyggnad av bostäder på landsbygden. Men främst är det en allt äldre befolkning över 75 år som vill bo kvar i sin hembygd men har behov av modernare och lättanvända bostäder.

HYRESGARANTIER

Hela Sverige delar promemorians förslag om att tydligare reglera kommuners skyldighet att ställa säkerhet för att ett avtal om hyra av bostadslägenhet fullgörs - hyresgaranti för barnfamiljers behov av en permanentbostad, när sådan inte kan tillgodoses på annat sätt. Hela Sverige har inte heller några invändningar kring det regelverk kring fördelning, sekretess etcetera som förslaget anger.

Hela Sverige anser att hyresgaranti, när det inte finns andra hinder än bedömd betalningsförmåga, är ett bättre verktyg än sociala kontrakt. Både för kommunen men framför allt för individen som får ett eget kontrakt med besittningsskydd. Hela Sverige anser därför att kommunen ska kunna ställa ut hyresgarantier till fler grupper än bara barnfamiljer. Det kan handla om människor som för att kunna lämna en destruktiv relation behöver detta stöd.

Hela Sverige förstår viljan att avveckla mindre riktade statsbidrag likt detta men vill betona vikten av att de generella statsbidragen i så fall höjs i motsvarande utsträckning. Särskilt med hänsyn till dagens kommunekonomiska läge.

BOSTADSFÖRMEDLING

Hela Sverige anser att huvudprincipen för bostadsförmedling ska vara en rak kötid, men inser samtidigt att det behöver finnas kriterier för behovsanpassad förmedling som innebär förtur. Det

är således bra att promemorian vill tydliggöra att kommunala bostadsförmedlingar får förmedla bostäder som reserverats utifrån olika behov och erbjuda förturer utan att det påverkar möjligheten att ta ut köavgift av de sökande.

SAMORDNAD BOSTADSFÖRSÖRJNING

För samhället är en fungerande bostadsförsörjning en förutsättning för en välfungerande arbetskraftsförsörjning av företag och offentliga verksamheter och en förutsättning för en dynamisk samhällsekonomi och ett växande välstånd. Bostadspolitik är högradigt en kommunal angelägenhet, genom primärkommunernas planmonopol, markpolitiken samt exploateringsfrågorna. Därutöver har såväl regionkommuner som länsstyrelserna ansvar för den regionala planeringen. Hela Sverige anser således att det är angeläget och bra att departementspromemorian betonar vikten av planberedskap och samordning för att möta bostadsbehoven. Hela Sverige välkomnar förslagen om:

- Kommunal handlingsplan - genom att detta på ett mer rättframt sätt tydliggör kommunernas ansvar för bostadsförsörjningen. Men att det där också framgår att olika kommuner har olika förutsättningar för bostadsförsörjningen.
- Att Boverkets beräkningar av bostadsbyggnadsbehovet ska formaliseras. Beräkningarna ska presenteras på nationell nivå och på länsnivå. Men behovet av bostäder finns även i kommuner som inte är i tillväxt. Människors bostadsbehov förändras, exempelvis när man blir äldre och inte orkar bo kvar i sin befintliga bostad och söker något enklare och mer praktiskt.
- Att kommunerna ska bedöma behovet av tillskott av bostäder i hela kommunen och redogöra för bedömningen i handlingsplanen för bostadsförsörjning. Vi ser att majoriteten av Sveriges kommuner inte uppmärksammar landsbygdernas behov av bostäder och där allmännyttan oftast har lämnat många mindre orter. Det bör ingå i bedömningen att noga bedöma kommunernas behov av bostäder utanför centralorten.
- Att kommunerna även ska ta hänsyn till det regionala bostadsbehovet när en kommun vidtar åtgärder för bostadsförsörjningen.

Därutöver förtydligas att en kommun ska ta hänsyn till behovet av samordning i sin planering av bostadsförsörjning. I promemorian föreslås att Länsstyrelserna fortsatt får behålla uppgifterna att uppmärksamma kommunerna på behovet av samordning i frågor om bostadsförsörjning och verka för att sådan samordning kommer till stånd.

Att dessa uppgifter behålls av Länsstyrelserna och inte överförs till regionerna har flera fördelar. Länsstyrelserna har som statlig myndighet möjlighet att vidta tvingande åtgärder. Samtidigt gör regionkommunerna en regionplan för fysisk planering eller en regional utvecklingsplanering.

MARKPOLITIK

Det är bra att lagen om riktlinjer för kommunala markanvisningar ska kompletteras med en bestämmelse om att det i riktlinjer för markanvisningar ska framgå hur markanvisningar används för att följa kommunens handlingsplan för bostadsförsörjningen. Det är i detta sammanhang viktigt att kommunerna för en aktiv markpolitik genom planerade och långsiktiga inköp i hela kommunen, inte enbart i centralorten. Detta för att samlat kunna skapa en idé och på sikt kunna detaljplanera för nya bostadsområden, mindre som större.

Hela Sverige delar såväl departementspromemorians förslag som bedömningar, gällande ikraftträdande och övergångsbestämmelser.

Föredragande/remissunderlag från Peter Eklund, styrelseledamot riksorganisationen Hela Sverige ska leva

För Hela Sverige ska leva

2024 04 15

Vireda

Hammarstrand

Irene Oskarsson
Ordförande

Terese Bengard
Verksamhetschef

HELA SVERIGE.

Tel växel: 010-489 13 50

Stortorget 7, 2 tr

111 29 STOCKHOLM

www.helasverige.se

info@helasverige.se

